

STICHTING HANS KOX NIEUWSBRIEF

d.d. februari 2008

Geachte vrienden van Stichting Hans Kox,

In deze Nieuwsbrief geven wij u graag een kort overzicht van de komende concerten waarvan het eerste al zeer binnenkort, in februari plaatsvindt. Graag ontmoeten wij u op een van de aanstaande concerten, en wensen u voor de nog komende wintermaanden veel muzikale en hopelijk zonnige uren.

Met hartelijke groet,
Bestuur Stichting Hans Kox

Zaterdag 23 februari 2008

12:00 Museum de Cruquius Haarlemmermeer
Hans Kox ontmoet Sjostakovich en Janáček
Het Jenufa kwartet speelt samen met pianist Frank van de Laar werken van Kox: Pianokwintet 'Memories and Reflections' en het Strijkkwartet uit 1955, van Sjostakovich, Zwei Stücke für Streichquartett en van Janáček het Strijkkwartet nr. 2 getiteld 'Intieme brieven'.

Voor de Vrienden van Hans Kox geldt een gereduceerd tarief van 12,50.
Kaarten aan de kassa, of via www.cruquiusconcerten.nl

6 maart Nijmegen en 9 maart Arnhem

Gelders Orkest opdrachtwerk
"Die Eeuwige Wiederkehr" dirigent Arild Remmereit.

15 maart wereldpremière 5e symfonie, Amsterdam

Radio Philharmonisch Orkest o.l.v. Jaap van Zweden
14:15 Concertgebouw Amsterdam, Grote Zaal
Dit concert is bijna uitverkocht.

Rondom de 5e symfonie wordt een documentaire gemaakt door de NPS. In deze documentaire komt de componist aan het woord, er worden tijdens de repetities opnames gemaakt en het concert zal in zijn geheel opgenomen worden. De uitzending is voorzien in april van dit jaar.

25 april Utrecht, Vredenburg, Leidsche Rijn
wereldpremière "Those Evenings off the Brain"

20.15 Vredenburg, Leidsche Rijn
Liederen voor sopraan en orkest, (Valdine Anderson sopraan)
Radio Philharmonisch Orkest olv Otto Tausk

27 april Amsterdam Concertgebouw
11.00 Zondagochtendconcert idem.

Voor meer informatie rondom deze concerten verwijzen wij u graag naar de website, www.hanskox.nl.

'MEMORIES AND REFLECTIONS'

Dan graag nog een terugblik rondom diverse concerten en evenementen die in 2007 plaatsvonden. Niet in de laatste plaats de presentatie van de cd 'Memories and Reflections' uitgebracht door Dutch Record Company.

In Klassieke Zaken verscheen de hieronder weergegeven recensie:

Hans Kox *Memories and Reflections*

Rubenskwartet, Frank van der Laar, John-Edward Kelly, Hexagon Ensemble
DRC Dutch DRC 073001/01

'Als componisten zijn wij niet bij machte iets te doen aan de onrechtvaardigheid in de wereld. Maar we zijn wel in staat om muzikale boodschappen uit te vinden, te bedenken, als een kleine bijdrage en, misschien, troost voor de mens.' Deze uitspraak van Hans Kox toont ons de kleine sterveling, die weet dat de ontluisterde wereld niet meer te redden is. Het enige dat hem als toondichter rest, is zijn kunst in de hoop dat deze iets goeds kan brengen in de 'boze wereld'. De kamermuziekwerken op deze cd illustreren Kox' woorden. Ze worden gekenmerkt door een weerbarstigheid die ineens kan overgaan in een intens tedere, misschien zelfs kinderlijke sfeer. Het Pianokwintet is grotendeels gebaseerd op deze juxtapositie. Het Rubenskwartet en Frank van de Laar geven een contrastrijke, indringende uitvoering van dit werk dat dynamisch om grote nuances vraagt. Van de Laar beschikt over betoverende pianissimo's en een bulderend martellato. De strijkers spelen in het allegro scherzando leggierissimo, vol magische insectendynamiek. De 'Twelve monographs' voor altsaxofoon solo worden door John-Edward Kelly puntgaaf uitgevoerd. Het is altijd weer opvallend hoe gevarieerd de klankmogelijkheden van een enkel instrument kunnen zijn. Het Hexagon Ensemble besluit de cd met het uitstekende 'Achilles sextet' dat is gebaseerd op vijf scènes uit de Trojaanse oorlog. Al met al is dit een voortreffelijk pleit voor Kox' kamermuziek, die internationale allure bezit.

Willem Veldhuizen in *Klassieke zaken* 27ste jaargang september 2007 nummer 5 blz. 62

Het presentatieconcert vond plaats op 20 mei 2007 in de kleine zaal van het Concertgebouw te Amsterdam.

Het concert opende met de 2^e pianosonate van Kox uit 1955, uitgevoerd door de pianist Frank van de Laar. Van de Laar heeft dit werk al eerder ten gehore gebracht, maar op deze avond was hij wel bijzonder goed op dreef. Zo oordeelden althans vele aanwezigen.

Het Rubenskwartet gaf vervolgens een bijzonder fraaie uitvoering van het bekende strijkkwartet "Der Tod und das Mädchen" van Schubert.

Hierna volgde de pauze, waarin Kees Vlaardingebroek een korte toespraak hield, waarin hij o.a. op de hernieuwde algemene grote belangstelling voor het werk van Kox wees en deze verklaarde.

Het eerste werk dat na de pauze ten gehore gebracht werd was Kox' 5^e sextet, dat de titel "Achilles Sextet" heeft meegekregen. Het werd subliem uitgevoerd door het Hexagonensemble – vijf blazers en een pianist. Kox heeft niet de conflictueuze spanning die het verhaal over Achilles en Priamus beheerst als zodanig in klanken willen omzetten, maar het hele werk heeft deze spanning wel duidelijk als inspiratiebron genomen. De door Bas van Putten voor het booklet bij de cd geschreven tekst geeft hiervan een uitstekende beschrijving.

Het Rubenskwartet, aangevuld met de pianist Frank van de Laar, speelde ten slotte het op het programma als laatste vermelde werk, het pianokwintet "Memories and Reflexions". De intense stilte en bijna tastbare spanning in de zaal waren het beste bewijs van grote kwaliteit van de compositie, maar ook van de uitstekende uitvoering ervan, waarmee de musici er blijk van gaven, dat ze ook (en misschien wel juist) met contemporaine muziek zeer goed raad weten!

Na afloop van het concert vond er nog een bijzondere samenkomst plaats van de componist met alle musici, het voltallige bestuur, mevrouw Beuters van de Turing Foundation, de producer Jochem Geene en zijn medewerkster Jola Haverkamp, de bevriende componist John Borstlap en nog enkele genodigden. De voorzitter van de Stichting Hans Kox complimenteerde in haar toespraak de componist en sprak de hoop uit, dat hij nog voor veel belangrijke werken inspiratie zou vinden en dat er bij diens 80^e verjaardag opnieuw een cd met enkele van zijn werken zou mogen verschijnen. Vervolgens overhandigde zij aan velen die zich op de een of andere manier voor het tot stand komen van de cd verdienstelijk gemaakt hebben een exemplaar daarvan. De daarop volgende gesprekken verliepen zeer geanimeerd, waardoor ook dit onderdeel van het programma zeer zeker als geslaagd mag worden bestempeld.

(Henk Stoop)

KOX-CONCERT IN DOETINCHEM

Tot slot kijken we terug op een zeer geslaagd Hans Kox minifestival dat in Doetinchem plaatsvond.

Op zondag 23 september 2007 vond in de Catharinakerk te Doetinchem in

het kader van de festiviteiten die ter gelegenheid van de herdenking van de aanstelling van Hans Kox tot directeur van de plaatselijke muziekschool gehouden werden, een zogenoemd 'poëtisch Hans Kox minifestival' plaats. Het programma, dat een zestal werken omvatte, mag bijzonder, opmerkelijk, maar vooral interessant genoemd worden. Het vermeldde de volgende composities:

- . Magnificat I en II
- . Koraalimprovisatie
- . Liederencyclus 'Die Dinge singen' op gedichten van Rainer Maria Rilke
- . 'Doulce mémoire' voor koor a capella naar een middeleeuws chanson
- . 'De Schalmei' voor koor a capella op een gedicht van Jan Slauerhoff
- . 'The darkling Thrush' voor orgelsolo naar een gedicht van Thomas Hardy

Bijzonder aan dit programma was dat het werken uit diverse perioden van het creatieve leven van Kox vermeldde. Opmerkelijk mag genoemd worden dat er ook werken op Nederlandse tekst gezongen werden, Kox componeert immers bepaald niet bij voorkeur op Nederlands- talige teksten.

De beide Magnificats, gecomponeerd in 1989-1990, behoren niet tot Kox' moeilijkst te beluisteren muziek. De ademloze stilte in de zeer goed gevulde kerkruimte toonde aan hoezeer deze muziek de toehoorders aansprak en in haar ban sloeg. De voorbeeldige uitvoering door het Oost-Nederlandse Kamerkoor onder leiding van de dirigent Mark Versteeg droeg daar in belangrijke mate toe bij.

Zeer opmerkelijk mag het Koraal voor orgelsolo genoemd worden. Na een echt Koxiaans begin improviseerde de organist lange tijd verder op het thema, maar zo dat de muziek overduidelijk Bachallures aannam.

Rainer Maria Rilke (1875-1926) wordt algemeen, en zeker ook door Hans Kox, als een van de grootste Duitstalige dichters beschouwd. Er kunnen in het werk van deze dichter heel duidelijk een aantal periodes worden onderscheiden. Kox heeft daaruit steeds één gedicht gekozen en zich erdoor laten inspireren. Deze muziek lijkt hier en daar zeer moeilijk uitvoerbaar, maar de mezzo-sopraan Irma ten Brinke deed dat – prachtig begeleid door de organist Jan Jansen - op een wijze die zeer veel bewondering afdwingt.

Een al wat ouder werk uit 1988 is het verbluffend mooie "Doulce mémoire". Dat het meer dan uitstekende en zeer uitgebalanceerde koor hier en daar wat kleine ongelijkheden liet horen, deed aan hun uitvoering nauwelijks enige afbreuk.

Ook de muziek bij het raadselgedicht "De Schalmei" van Slauerhoff werd door het koor voortreffelijk uitgevoerd. De muziek geeft – gelukkig – geen uitsluitsel van het raadsel, maar is daar zeker ook niet op uit.

Een van oorsprong Engelse dame, Pamela Rippen, droeg het bekende gedicht "The darkling Thrush" van Thomas Hardy voor. Ook hier luisterde het publiek weer met ingehouden adem. In 2001 liet Kox zich erdoor inspireren en schreef een 15 minuten durend werk voor orgel solo, waarin de typische Kox-verworvenheden weer duidelijk hoorbaar waren.

(Henk Stoop)

De hierboven beschreven concertrecensies zijn van ons bestuurslid Henk Stoop.

